Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 10. — ŠTEV. 10. NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 12, 1923. — PETEK, 12. JANUARJA, 1923. VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

ODPOKLIC NAŠIH VOJAKOV IZ EVROPE

Povelje na ameriške čete ob Renu, naj se vrnejo domov, pomenja direktno zaušnico za Francijo. — Sklep predsednika je presenetil Pariz. — Ljudje ne odhajajo radi iz Nemčije. — Neoficijelni zastopnik Boyden je neoficijelni zdražbar.

Washington, D. C., 10. januarja. — Administracija je storila danes sklep, da odpokliče ameriške čete ob Renu, vendar pa je bila tako skrbna, da ni dala nobenega oficijelnega pojasnila glede tega koraka v sedanjem času.

Predsednik se je posveoval s tajnikom Hughes in Weeks, potem ko je dobil od francoske vlade formalno obvestilo, da namerava iti naprej s svojimi okupacijskimi načrti, ne glede na naše sovražno stališče napram temu programu, ki je bilo že davno objavljeno.

V očigled teh dejstev so smatrali v vseh krogih odločitev administracije za nekako klofuto na naslov Francije, ne pa za varnostno odredbo, da se prepreči možne komplikacije, ki bi se lahko pojavile, ker se nahajajo ameriške čete tako blizu pozorišča akcije.

Da je odločitev administracije nekaka brca, je razvidno iz nadaljnih pomislekov. V prvi vrsti ne goje vojaški izvedenci nobenega resnega strahu, da bi bile naše čete potegnjene v spor, kajti prepričane so, da lahko prav tako varno obstanejo na svojih mestih kot dosedaj.

V drugi vrsti pa je Francija ponovno prosila to vlado, naj pusti svoje čete in Nemčija je bila še bolj vztrajna v tem pogledu, kajti oba sovražna soseda sta se ozirala na našo majhno silo ob Renu kot na poroka ameriškega prijateljstva ter pristen vpliv za mir in red. Kljub vsemu temu pa je administracija sklenila danes poklicati svoje čete domov in sicer takoj, potem ko se ni nekaj časa ozirala na resolucije senata, nato pa je bila tozadevna resolucija sprejeta soglasno ter se izrekla za odpoklic ameriških čet.

Značilno je, da je prišla ta odločitev takoj po francoskem obvestilu ter sprejemu nekega sporočila od Boydena, našega opazovalca pri reparacijski komisiji, kojega odločen nastop tekom včerajšnje seje reparacijske komisije proti versaillski mirovni pogodbi ter celemu programu francoske invazije, je presenetil vse navzoče.

Sporočilo Boydena je bilo takoj izročeno oddelku državnega departmenta, ki varuje in shranjuje državne tajnosti. Najbrž pojasnjuje to sporočilo, kar je rekel Mr. Boyden, a administracija ni hotela pojasniti vsebine sporočila in tudi ni hotela objaviti nobenega komentarja glede tega sporočila.

V senatu pa se je dvignil senator Reed iz Montane ter zahteval takojšnji odpoklic Boydena, "ker je neoficijelen zastopnik, neoficijelen zdražbar". Senator Borah je nato pojasnil svoj namen, da bo potiskal predmet do končnega zaključka. Tudi on se je zavzel za odpoklic Boydena, ker je njegova pozicija kot opazovalec anomalna.

Koblenc, Nemčija, 10. januarja. — Povelje za odpoklic ameriških čet od Rena, ki je postalo znano potom telefonskega poročila iz Pariza, je povzročilo precej razburjenja med vojaki ameriškega oddelka.

Številni vojaki so bili zelo potrti vsled tega sklepa, kajti pomenjal je konec prijetnega armadnega življenja tukaj, kjer je dobil vsak vojak nekako tri milijone mark na leto in še več.

Pariz, Francija, 10. januarja. Armada in narod Francije sta vžaloščena vsled novice, da bodo ameriške čete zapustile Ren. — Splošno se daje izraza strahu, da bodo Nemčija in drugi narodi razlagali sklep predsednika Hardinga za nekako ožigosanje Francije, na predvečer francoske neodvisne akcije v Ruhr okraju.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpolagamo na sadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodneje.

300 kron ali	75 dinarjev	$ 1.05
400 kron ali	100 dinarjev	$ 1.35
500 kron ali	125 dinarjev	$ 1.70
1,000 kron ali	250 dinarjev	$ 3.10
5,000 kron ali	1250 dinarjev	$15.00
10,000 kron ali	2500 dinarjev	$29.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpolagamo na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	$ 3.10
100 lir	$ 5.80
300 lir	$16.50
500 lir	$27.00
1000 lir	$53.00

Za pošiljatve, ki presegajo znesek dvajsetisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po mogočnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte posebno ogliso v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

(Advertisement)

BIVŠI GRŠKI KRALJ KONŠTANTIN UMRL

Grški kralj Konštantin, ki je bil odstavljen ter poslan v izgnanstvo, je umrl v Palermu na Siciliji. — Zadela ga je kap.

Palermo, Sicilija, 11. januarja. Prejšnji grški kralj Konštantin je nenadno umrl tukaj danes zjutraj ob enajstih. Zadela ga je kap.

Kralj Konštantin, ki je bil dvakrat odstavljen, prvič od zavezникov v pričetku svetovne vojne in drugič preteklega novembra od njegovih lastnih vojakov, po požigu Smirne, je prvič zasedel grški prestol pred malo več kot devetimi leti.

Tri leta je živel v izgnanstvu v Švici, kajti zavezniki so ga prisilili odpovedati se prestolu radi njegovega pro-nemškega stališča tekom vojne. Po smrti njegovega naslednika Aleksandra, ki je bil njegov sin, oktobra meseca 1920. so se vršile splošne volitve in na temelju izida teh volitev je bil Konštantin poklican nazaj na prestol.

Severska pogodba, s koje podpisanjem je bil uveljavljen mir med zavezniki in Turčijo, je dajala Grkom kontrolo Smirne ter večjega dela Tracije, ki je bila več stoletij turško ozemlje. Turški nacijonalisti, katerim je načeloval Muštafa Kemal paša in ki so se uprli proti carigrajski vladi, so nasprotovali določbam pogodbe, ki je dajala te pokrajine Grški in vsled tega se je razpravljalo spomladi leta 1921 o vprašanju revidiranja dokumenta na zavezniški konferenci v Londonu in tej konferenci so prisostvovali zastopniki prizadetih narodov. Kljub grškim protestom je bila pogodba modificirana in to obenem s poročili o turških grozovitostih proti grških kolonijam v Mali Aziji, je dovedlo do vojne med silami Konštantina ter Muštafe Kemala.

Konštantin je odšel po nekaterih grških uspehih v Malo Azijo in kmalu po njegovem prihodu na fronto so Grki zavzeli Eskišer, važno železniško križišče, kar je dalo povod divjim demonstracijam v Atenah. Ljudske množice so korakale po ulicah in cestah Aten ter nazdravljale Konštantinu. Turki, ki so bili manj številni, so bili pognani nazaj proti Angori, nacijonalističnemu glavnemu mestu. Tekom bojev je Konštantin v Eskišerju zbolel in ob neki priliki je ostal nezavesten celih dvajset minut. Poklicani so bili zdravniki iz Aten, da rešijo njegovo življenje.

Konštantin se je zavzemal za stvar Nemčije in centralnih sil radi upliva svoje žene Sofije, ki je hohenzollernska princesinja ter sestra prejšnjega kajzerja. Hudo so ga kritizirali, ko je odklonil pogodbo med Grško in Srbijo, na temelju katere bi podpirala druga drugo v slučaju, da bi bila ta ali ona napadena od Bolgarske. Konštantin pa je trdil, da bi Grška ne migla izvesti svojega dela pogodbe, ker je bila Srbija napadena ne le od Bolgarske, temveč od Avstrije in Nemčije in da bi trpela Grška usodo Belgije, če bi se vmešavala.

AMERIKA PRVA GLEDE ZAVŽIVANJA SLADKORJA.

Amerika si je pridobila nadaljni rekord. V sedanjem slučaju se tiče rekord zavživanja sladkorja. Amerika je porazila vse tozadevne rekorde, ker je zavžila po sto in dva funta sladkorja za vsakega posameznega človeka v deželi. Tako se glasi v buletinu, katerega je izdala American Sugar Refining Company.

V AMERIKI BO ŽEL ZLATO PŠENICO.

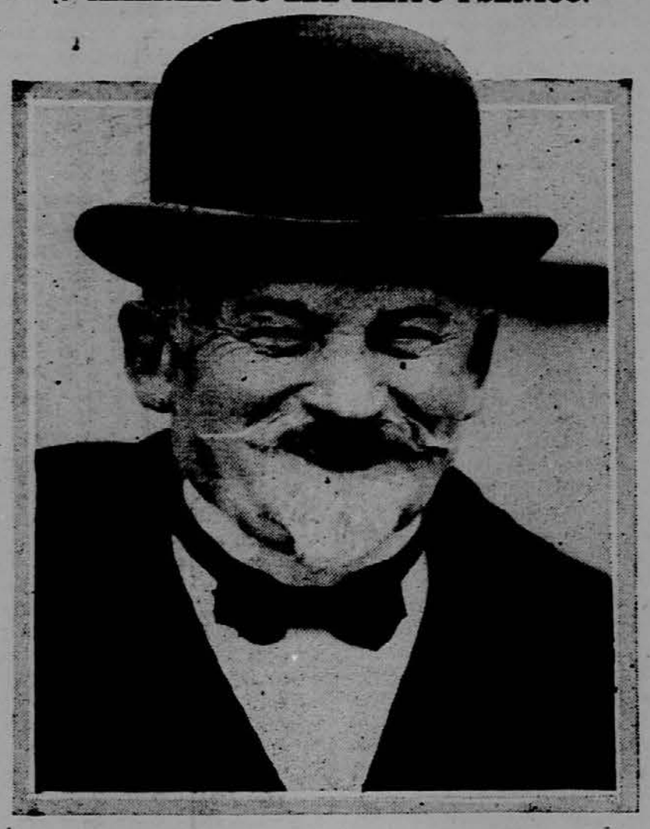

Pred kratkim je dospel v Ameriko Francoz Emile Coue, ki zatrjuje, da zna marsikatero bolezen ozdraviti na čisto enostaven način — namreč potom domišljije. Po njegovem zatrdilu, ni človeku, ki boleha na kaki bolezni, ničesar drugega treba kot neprestano ponavljati: Jaz sem vedno manj bolan, kmalo bom čisto ozdravel. Nekateri pravijo, da to pomaga, nekateri se pa smejejo prebrisanemu Francozu, ki zna na tak izvanreden način vleči denar iz lahkovernih Amerikancev.

ZASLIŠANJE GLEDE KU KLUX KLANCEV

Neki J. S. Norsworthy je tekom zaslišanja v Bastropu definitivno spojil Klance z umori. — Črne halje rabijo pri napadih, bele pa pri cerimonijah, je rekel.

Bastrop, La., 9. januarja. — Skrivnostna in usodepolna maska Ku Klux Klana je bila dvignjena danes pri javnem zaslišanju glede skrivnostnega odvedenja ter umora Watt Daniela ter Thomas Richardsa, ki sta postala žrtvi črno našemljene tolpe, povzročiteljice enega najbolj strašnih zločinov v zgodovini.

Če je sploh kedaj obstajal kak dvom, da bo prišel Ku Klux Klan na zatožno klop pri zaslišanju, je izginil, ko je predstavila država nekega Norsworthy-ja, prejšnjega kapitana Mer Rouge panoge "Nevidnega cesarstva". Glasi se da je bil predhodnik dr. McKoina, ki je bil aretiran pod obtožbo, da je bil eden od povzročiteljev teh dveh umorov.

Norsworthy je pričal, da nosijo člani Klana črne halje in kapuce, kadar gredo na pohode in da je bil on sam večkrat stavljen na čelo oddelkov, ki so imeli nalogo bičati ljudi, pa je stopil iz organizacije, ker ni mogel odobravati njenih metod.

Nadaljno škodljivo pričevanje proti Klanu je nudil stari Daniel, oče umorjenega Watta, ki je pričal, da mu je telefoniral J. K. Skipwith, "častni cesarski ciklop"; da bo "dobil" pričo, četudi jo mora umoriti sam. To pretnjo je čul na telefonu tudi Joe Davenport, dobro znan meščan iz Mer Rouge.

Norsworthy je pričal, da mu je na konferenci v Monroe kapitan Skipwith povedal, da je Klan "dobil" Daniela in Richardsa, — dva iz števila šestih, zaznamovanih za smrt.

Nadaljna priča, po imenu Andrews, ki je bil prej sam član organizacije, je pričal, da mu je dr. McKoin ukazal, da naj spodi Ada May Hamiltona iz mesta, da pa on ni hotel tega storiti.

NEMŠKI POSLANIK ZAPUSTIL PARIZ

Francozi ne vedo, če pomenja njegovo odpotovanje prekinjenje diplomatičnih odnošajev. — Essen je miren.

Pariz, Francija, 11. januarja. Dr. Viljem Mayer, nemški poslanik v Franciji, je danes opoldne odpotoval iz Pariza v Berlin.

Vstop Francozov v prvo zono Ruhr okraja, vključujočo tudi mesto Essen, se je pričel, ko so prednje straže vojaškega spremstva "kontrolne komisije" prekoračile mejno črto iz zasedenega ozemlja danes zjutraj.

Ostale čete, soglasno z načrtom maršala Focha, naj bi sledile redno ter se je glasilo tukaj, da bo celo Essen ozemlje pod francoskim nadzorstvom še tekom popoldneva, dočim bo komisija inžinirjev, ki bo nadzorovala dobavo premoga, ustoličena ter pripravljena za posel.

Načrti določajo zasedenje druge zone, vključno Bochum in Gelsenkirchen, po kratkem presledku.

Ceni se, da obsegajo čete Ruhr okraju približno eno francosko divizijo obenem z močnim oddelkom belgijskih sil pod poveljstvom generala Henrysa. Vojaštvo bo operiralo soglasno s povelji generala Simona, ki se mudi v Duesseldorfu.

General Degoutte, ki je vrhovni francoski poveljnik, je sestavil proklamacijo na prebivalstvo Ruhr okraja, v kateri je pojasnil značaj gibanja ter rekel, da je bilo izvršeno v imenu Francije, Belgije in Italije.

Novica, da je Francija končno vprizorila akcijo, katero je večina javnosti zahtevala že dolgo časa, je vzbudila tukaj veliko zadovoljstvo, čeprav je bilo to veselje nekoliko skaljeno vsled objave, da bodo umaknjene ameriške sile ob Renu.

Čeprav ne vzdržuje časopisje vsakega komentarja glede te faze položaja, označuje vendar korak predsednika Hardinga kot posledico ameriških političnih motivov. Odrejeno umaknenje, izjavljajo listi, nima nobenega stika z zasedenjem Ruhra, ker je bilo sklenjeno že pred par meseci.

Novica, da je bil poslanik Mayer pozvan v Berlin, je presenetila časopisje, ki se vprašuje, če je bil nemški poslanik odpoklican, kar bi pomenilo prekinjenje diplomatičnih odnošajev, ali če je bil naprošen, naj pride na Wilhelmstrasse, da se posvetuje s svojo vlado.

UKREPI NA KONFERENCI V LAUSANNE

Carigrajski Grki bodo nadomeščeni z Grki, ki žive sedaj v zapadni Traciji. — Zavezniki so polni upanja glede kompromisa. — Ismid paša je dovolil patriarhu bivanje v Carigradu, a njegove polnomoči so zmanjšane.—Interesi Italije in Francije na Bližnjem iztoku.

Lausanne, Švica, 10. januarja. — Turki so danes privolili v to, da ne bodo izgnali grškega patriarha iz Carigrada, vendar pa so ustrajali pri svojih zahtevi, da so njegovi posli izključno le verskega značaja. Pristali so tudi v to, da dovolijo omejenemu številu Grkov bivanje v Carigradu, a pod gotovimi, strogimi pogoji.

V povračilo za te koncesije pa so Turki zahtevali, da je treba vse Grke, živeče "izven vidika prefekture Carigrada" prisilno zamenjati za Turke, živeče pod grško vlado v zapadni Traciji.

Zavezniki so pozdravili ta kompromis z navdušenjem in zadeva je najbrž s tem uravnana. Angleški minister za zunanje zadeve, lord Curzon, je sprejel ta kompromis kot ceno miru in v namenu, da odloči Turčijo od Rusije. Očividno slab pa je ta kompromis za Turke in Grke, ki bodo na ta način prisilno izgnani z zemlje, na kateri so živeli stoletja in stoletja. Prizadetih bo milijon do poldrugi milijon oseb.

Ameriški pritisk je najbrž dovedel Grke do tega, da so privolili v to, da se oropa patriarha vse posvetne moči, ki je polagoma zrasla okoli njegovega urada. Izgovor Ismid paše, da je ustrajal pri izgonu patriarha, je temeljil na dejstvu, da niso hoteli Grki privoliti v omejitev teh polnomoči.

Sedanji načelnik grške pravoslavne cerkve, patriarh Meletios, bo najbrž odstopil in na njegovo mesto bo stopil drugi, ki bo moral deliti izgnanstvo svojih bolj ponižnih rojakov. Meletios ni persona grata pri Turkih, ker je intimen prijatelj prejšnjega ministr. predsednika Venizelosa in ker je igral važno ulogo v zadnjih brško - turških aferah.

Rim, Italija, 10. januarja. — Posebni poročevalec Messaggera v Parizu poroča, da bo kmalu sklenjen važen dogovor, tikajoč se interesov Francije in Italije na Bližnjem iztoku.

Dogovor je baje posledica pogajanj glede najboljših metod, kako zavarovati interese obeh dežel v Turčiji in kako zagotoviti tesno sodelovanje v vsakem podjetju, katerega bi se lotila ta ali ona dežela v turškem ozemlju.

Dogovor bo temeljil na absolutnem upoštevanju turške suverenosti. Poročevalec izjavlja, da bo zelo olajšal italijansko ekonomsko ekspanzijo na Bližnjem iztoku, ki je sedaj ovirana vsled pomanjkanja kapitala in tudi vsled prejšnjih produktiv. koncesij, podeljenih Franciji. V sporazumu se glasi, da se bo Italija soudeleževala francoskih podjetij v Turčiji, vključno izkoriščanja gotovih premogovnikov.

CLEMENCEAU PRI STAREM FREYCINETU.

Pariz, Francija, 11. januarja. Izza časa, ko se je vrnil bivši francoski ministrski predsednik Clemenceau iz Amerike, je napravil včeraj svoj prvi obisk. Obiskal je 94 let starega Freycineta, ki je bil svoj čas francoski ministrski predsednik.

OBRAVNAVA PROTI ŠTRAJKARJEM V MARION

Priče so izpovedale, da je je imel govor, v katerem je pozival na umor skebov nekdo drugi kot obtoženi Clark.

Marion, Ill., 11. januarja. — Otis Clark, najbolj aktivni unijski mož med petimi premogarji, ki sede sedaj na zatožni klopi v obravnavi radi masakrov v Herrinu, je svetoval zmagovitim premogarjem, naj ne umore stavkokazov ter najetih banditov, katere so ujeli v Lester površinskem rovu, soglasno z izjavami osmih prič tekom včerajšnjega procesa. Priče so nadalje pod prisego izjavile, da je bil Clark eno miljo proč, ko je bil umorjen McDowell, enonogi rovski superintendent površinskega rova.

Državne priče pa so prisegle, da je imel Clark nagovor na množico premogarjev in njih žena, v katerem je baje rekel: Pobijmo jih ter napravimo konec proizvajanju skebov.

Sedaj pa izjavljajo priče, da je imel tak nagovor na Crenshaw križišču neki človek, ki je bil podoben Clarku. Ko je končal, je stopil Clark naprej, dvignil roko ter rekel: —

— Ljudje, za božjo voljo, ne štorite tega. Že tri dni skušam napraviti konec tem trublom. Če boste umorili te ljudi, bo to najhujša stvar, ki bi jo mogli storiti Williamson okraju ter premogarjem. Če bo izvršen kak umor, vas bom na mestu zapustil.

NESREČE Z AEROPLANI.

San Antonio, Tex., 11. jan. — Poročnik Johnson, star eno in trideset let, je bil na mestu ubit v bližini Kelly polja včeraj popoldne, ko je aeroplan, v katerem je vodil svoj oddelek, trčil skupaj z aeroplanom, katerega je pilotiral seržant Warner. Oba aeroplana sta bila popolnoma uničena, a Warner je ostal nepoškodovan, kljub dejstvu, da je padel iz višine skoro dveh tisoč čevljev.

Pariz, Francija, 11. januarja. Velika nesreča se je pripetila včeraj v bližini Ajaccia na Korziki, ko je zadel hidroplan, ki je priletel iz Antibes ob francoski Rivijeri na Korziko, ob tla. Pilat in trije potniki so bili ubiti.

Imena potnikov se je navedlo v nekem sporočilu iz Marseilles kot Mr. in Mrs. Jeffreys in Mrs. Wicking. Domneva se, da so bili Amerikanci ali pa Angleži.

ŽENSKA V KABINETU PINCHOTA.

Harrisburg, Pa., 10. januarja. Prvikrat v zgodovini države sedi ženska v kabinetu governerja. Ta ženska je dr. Porter iz Philadelphije, ki je bila imenovana komisarjem za dobrodelnost.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by

Slovenic Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za Inozemstvo za celo leto	$7.00
		za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2876

ALLIED PRINTING 646 — TRADES UNION LABEL COUNCIL — NEW YORK CITY

OKUPACIJA RUHR OKRAJA

Francozi so torej res izvedli svoje pretnje ter zasedli Ruhr okraj, pod pretvezo, da jim ni dobavila Nemčija toliko lesa, premoga in koksa kot je določila reparacijska komisija na temelju mirovne pogodbe.

Na tem roparskem pohodu v Ruhr okraj jih spremljajo Belgijci in Italijani, ki morajo biti povsod zraven kot "fetranarji" v starih blaženih avstrijskih časih.

Ameriški predsednik je v protest proti temu samovoljnemu koraku Francozov odpoklical ameriške čete stoječe pri Renu, ter s tem Francozom jasno pokazal, kaj misli o njih akciji.

Nemška vlada ne more seveda ničesar storiti, ker so njene roke vezane, a izjavila je, da bo proglasila versaillsko mirovno pogodbo za neveljavno, v kolikor se tiče Nemčije, in da se bo pogajala z reparacijsko komisijo šele potem, ko bo ta krivica odpravljena.

Medtem pa so francoski aeroplani metali na ulice Essena listke s proklamacijo, v kateri so opominjali prebivalstvo, naj ostane mirno. Vsak delavec, ki ne bo hotel delati za tuje zavojevalce, bo deportiran, in oni, ki bodo skušali motiti redno obratovanje ter delo v rovih ter v mestu, bodo ustreljeni.

Kaj ne, korenito?

Tekom vojne se je ves civilizirani svet zgražal radi deportacij belgijskih delavcev v Nemčijo, in sedaj hočejo Belgijci in Francozi poplačati Nemcem milo za drago, s čemur pa kažejo, da niso nič boljši kot so bili Viljemovi Nemci.

Do takih posledic je privedla sokratska modrost sivcev, ki so se zbrali v Parizu, da diktirajo svetu mir.

To so bili ljudje, polni starih predsodkov in sovraštva, ljudje, ki se z izjemo predsednika Wilsona, niso zavzemali za uveljavljenje miru, temveč le za razdelitev povsem nepričakovanega plena, katerega bi ne bili deležni, če bi Amerika ne posegla vmes ter pomagala "junakom" z denarjem, blagom in krvjo svojih sinov, seveda v glavnem raditega, ker je ameriški kapital posodil lepe denarje zaveznikom ter jih nikakor ni hotel izgubiti. To bo se gotovo zgodilo, če bi zmagala Nemčija.

Tako vidimo, da je po kratkem odmoru zopet izbruhnila vojna v Evropi. Ni bila sicer proglašena, a organiziran, z oboroženo silo podvzet roparski pohod je tudi neke vrste vojna, le da nimajo sedanji francoski junaki nobenega nasprotnika, ki bi se jim upiral ter streljal nanje.

Na tak način se je seveda lažje boriti, posebno ker bi ne bila v slučaju prelivanja krvi prelita francoska kri, temveč kri Culukafrov, Senegalcev, Marokancev, Alžircev ter druge smeti, ki živi in sme tudi poginiti pod zaščito francoske trikolore.

Dogodki v naslednji par dneh bodo pokazali, kaj je pravzaprav na celi stvari in kaj vse se bo še izcimilo iz tega.

Prepričani smo, da ničesar dobrega, kajti sovraštvo in osveteželjnost nista še nikdar rodila dobrega sadu.

Vsa odgovornost za nadaljne, mogoče usodepolne razvoje, je v rokah Francozov.

Dnevne vesti.

172 INDIJCEV OBSOJENIH NA SMRT.

London, Anglija, 10. januarja. Poročila iz Lucknowa javljajo, da je bila proglašena smrtna obsodba v zadevi 172 Indijcev, ki so bili obtoženi umora in požiga, v zvezi z uporom, ki se je završil februarja meseca preteklega leta. Izprva je bilo stavljenih pod obtožbo 228 ljudi, a 47 so jih oprostili, dva nadaljna sta bila obsojena na dveletno ječo in nadaljni so medtem pomrli.

Pri uporu, ki se je završil dne 4. februarja, je bilo ubitih sedemnajst domačinov, ki so pripadali policiji. Demonstracija je bila episoda v proti-angleških izgredih v različnih delih Indije. Ljudska množica v Čavri-Čavra, kjer se je završil dotični izgred, je štela dva tisoč indijskih nacijonalistov. S pomočjo prostovoljcev so napadli policijski urad ter njegov štab ter požgali poslopje.

SLOVENSKA VEST.

East Worcester, N. Y.

V tukajšnji farmerski naselbini se je pojavila štorklja in je pustila družini Anton Habinc sina, ki je pa žal po 48 urah umrl.

AMERIŠKE ČETE POKLICANE DOMOV.

Washington, D. C., 10. jan. — Predsednik Harding je danes odredil, da se morajo ameriške čete, nahajajoče se ob Renu, takoj vrniti domov. Kot se glasi v državnem departmentu smatra predsednik čas primernim za ta korak.

Iz Slovenije.

Himen.

V Celju se je poročil sodni svetnik Andrej Novak z gdč. Marto Žuža iz Mozirja.

Poročil se je Drago Naprodnik, upravitelj pivovarne v Žalcu, z gdč. Pavlino Cilenšek iz Griž.

Smrtna kosa.

V Dolskem pri Rajhenburgu je umrla vdova Marija Ravljen, mati Davorin Ravljena, urednika ljubljanskega "Jutra".

V Ljubljani je umrl Aleksander Gruber, ljubljanski meščan in bivši glavni založnik tobaka, po dolgoletni bolezni v starosti 83 let. Pokojnik je bil dolgo vrsto let podnačelnik kreditnega društva Kranjske hranilnice.

Na Dunaju je umrl cand. med. Ivan Trdina, sin ljubljanskega magistratnega računskega ravnatelja v pokoju Frana Trdine.

V Gradcu je umrla ga. Olga Petritsch, bivša hišna posestnica v Ljubljani in hči dolgoletnega ravnatelja Kranjske hranilnice, v starosti 74 let.

V deželni bolnici v Ljubljani je umrl za zastrupljenem krvi Anton Kožuh, podomače Andrejčev, mesar iz Dvora pri Polhovem gradcu v 26. letu svoje starosti. Pogreb je dokazal, kako je bil ranjki pri vseh slojih splošno priljubljen. Pokojnik je bil znan v vsej okolici ter stal vedno v napredno-kmetijskih vrstah. Pevski zbor iz Polhovega gradca mu je zapel pred njegovo rojstno hišo ter na pokopališču žalostinki, ki sta ganili vse navzoče. Da je bil pokojnik pripeljan v svoj rojstni kraj, gre zasluga njegovemu tovarišu Josipu Seidlu, posestniku in trgovcu iz Spodnje Šiške, ki je prevzel v to svrho vse potrebne korake.

Žrtev svojega poklica.

Ivan Kavčič, pomožni sluga, rodom s Primorskega, je bil uradno poslan iz Kranja proti Kokri, da poišče neko napako na brzojavnih žicah. Ker je bila napaka na žicah precej oddaljena od mesta, ni mogel isti dan izvršiti svoje naloge. Drugi dan je našel napako na telegrafski žici pri Kokri. Misleč, da hitro opravil svoje delo, spleza na drog, a pritem se je zgodila strašna nesreča. Pri natezanju žice so se mu odtrgala jermena pri plezalkah in delavec je padel tako nesrečno raz droga, da je obležal na mestu mrtev. Pokojni je bil jako priden in vesten v svoji službi. Truplo ponesrečenca so prepeljali iz Kokre v Kranj, kjer so ga položili k večnemu početku.

Alkohol vzrok smrti.

Z Zidanega mosta poročajo: Anton Peklar, delavec južne železnice, se je vračal vinjen domov proti Suhadolu. V pijanosti je hotel prenočiti na nekem kozolcu. Ko je lezel po lestvi navzgor, je zgubil ravnotežje ter padel tako nesrečno, da je bil takoj mrtev.

Avtomobilna zveza Črnomelj—Vinica—Karlovac.

Poslanec Nemanič je izposloval pri poštnem ministrstvu, da bo eden od petih avtomobilov, določenih za Slovenijo, vozil na progi Črnomelj—Vinica—Karlovac. Po obljubi ministra pride ta avtomobil v najkrajšem času na svoje mesto, vozil bo dnevno pošto in potnike. Na spomlad pa, ko pride v Jugoslavijo še 105 avtomobilov, pride na progo Črnomelj-Vinica-Karlovac še en avtomobil. Na ta način bo Vinica dobila zvezo z dvemi mesti, na kateri je najbolj navezana, dokler ne bo železnice.

Za pogorelce

v Knežini pri Črnomlju je interveniral poslanec Nemanič in dosegel podporo 40.000 kron.

Skrčenje obrata v tovarni.

Iz Celja se poroča, da namerava Westen v svoji tvorniei za posodo znatno skrčiti obrt, ker ni večjega povpraševanja po blagu. Svoj čas je omenjena tvrdka zalagala celi Balkan ter imela tam svoje najboljše odjemalce.

Z ljubljanske univerze.

Rektor Ušeničnik prosi, da bi pustili univerzo kot skupno narodno kulturno institucijo izven političnega boja. Univerza se nahaja v velikih budžetnih (proračunskih) težavah in je nevarnost, če ne bo pomoči, da bo mnogo dijakov izgubilo po en, po dva in (če nov budžet ne bo pravočasno odobren) tudi po več semestrov. Stvar glede črtanih profesorjev še vedno ni urejena. Kredit za honorarne nastavnike je potekel. Poslanec Škulj se mnogo trudi, da bi se budžet popravil. Sedaj se je za zadevo resno zavzel tudi minister za socialno politiko dr. Žerjav. Če ne bo politika posegla vmes, je upanje, da se bo univerza še v zadnjem hipu rešila nesreče.

Na predlog medicinskega fakultetskega sveta je minister prosvete imenoval za rednega profesorja medicinske fakultete dr. Jurja Jerimajeviča-Reljina, bivšega profesorja petrograjske univerze.

Novo pevsko društvo

se je ustanovilo v Rovtah. Društvo šteje zdaj že 20 zavednih in vnetih članov-fantov. Zbor je prvikrat javno nastopil na praznik Vseh svetnikov. Upajo, da bo večkrat javno nastopil, kar naj bi bilo v bodrilo onim, ki so morda tudi zmožni, da postanejo člani.

Prosvetno delo v Trbovljah.

Iz Trbovelj poročajo: Mnogi si že predstavljajo našo okajeno dolino, naš črni graben, v drugi luči, kakor je razvpit v svetu. Z veseljem se opazuje, kako pridno se izobražujejo posamezne skupine, odseki društev, da, celó tekmujejo medseboj. Kulturni odsek krajevne demokratske stranke prireja ob nedeljah popoldne javna poučna predavanja, druga društva pa v svojih krogih. Dramatični odseki vseh različnih društev so si ustanovili tudi dramatično šolo. To šolo poseča nad 80 gojenk in gojencev. Igre se prirejajo po razvrstitvi vsako nedeljo, in če domači diletanti ne igrajo, pridejo člani "Ferialnega saveza" iz Ljubljane. Domača društva so priredila že več predstav, tako Sokol "Tekmo". S to igro so gostovali tudi v Sevnici. Omeniti pa ni treba še posebej hvaležnost občinstva, to dokazujejo nabito polne dvorane. Tako se mladina izobrazuje, ti v godbi, drugi v petju in dramatiki, v zadnjem času so se ustanovili že sportni klubi, ki se tudi sedaj vadijo s "Footballom". Tako se mladina odvaja od pogubnega alkohola. V veliko škodo je le, da se inteligenti v kraju premalo brigajo za izobrazbo naroda, ki že sam občuti, da mu prepotrebnega manjka, zato si tudi v največ slučajih pomaga kakor ve in zna. Res ni ravno prijetn to delo, ali rodilo bo prej ali slej dober sad in v bodoče bodo izostali tudi različni dovtipi, namigovanja in zasmehovanja tega ali onega.

Dovoljen uvoz ameriške moke.

Tvrdka Čermak & Co. v Ljubljani je dobila dovoljenje, da sme vpeljati dva vagona amerikanske moke. Cena, ki se je uradno ugotovila kot primerna, znaša pri prodaji na drobno 24 K za 1 kg.

Aretacija sleparja.

Z Zidanega mosta poročajo: Tukajšnje orožništvo je aretiralo Slavka Kašaja, ki je pod imenom Pazarič, gostilničar in trgovec, več dni tamkaj popival in izvabil od natakarice Polonce Stušek 18,025 kron, češ, da jo bo poročil. Dognalo se je, da je dotičnik oženjen delavec iz Hrastnika ter tudi osumljen tatvine.

Pobegnil je

iz državnega vzgojevališča gojenec Ivan Weber, star 15 let.

Razne tatvine.

V Pakiževi trgovini v Ljubljani je neznan vojak pregledoval in kupoval žepne ure. Odločil se je končno za nikljeno uro, vredno 2400 kron. Ko se je prodajalka za trenutek oddaljila, je vojak položil svojo staro nikljeno uro na pult ter je z novo uro hitro odkuril neznano kam.

Orožniškemu narednику Cimermanu v Ljubljani je neznan tat ukradel kolo, vredno 6000 kron.

Iz Šmartna pri Litiji poročajo: V Vintarjevem je bil okraden posestnik Ignacij Simončič, ko je šel v gozd. Tat mu je pobral vso obleko, dve uri in precej perila. Imel je tudi toliko časa, da si je preobul čevlje in svoje stare pustil okradenemu. Storilcu so na sledu.

Premog v Prekmurju.

Iz Murske Sobote se poroča, da so v občini Tudkova-Martinje na več mestih našli premog.

Peter Zgaga

Pa pravijo, da svet ni čuden in da ni nepojmljiv.

* * *

V neki londonski ječi je bila še pred kratkim Mrs. Thompson, ki je najela svojega ljubčeka, da ji je zaklal moža. Ona in ljubček sta bila obsojena na smrt na vešalih.

Faut je moško prenašal svojo usodo, dočim je ona začela divjati. Znano je namreč, da je ženska le toliko časa korajžna, dokler je varna. Divjanje jo je jako oslabelo.

Na predvečer usmrčenja so poklicali zdravnika, ki je ostal pri nji celo noč ter jo zdravil.

Zjutraj ob sedmih je šel zdravnik domov, njo so pa obesili.

* * *

Istega dne je pa dospelo iz Londona drugo, tudi pomembno poročilo, ki se glasi:

Žena nekega delavca se je nahajala v porodnih krčih. Ker ni imela denarja, si ni mogla nabaviti zdravnika. Po strašnem trpljenju je umrla ona, in žnjo vred novorojenec.

* * *

Na smrt obsojeni je dala vlada zdravnika na razpolago.

Mati, začetnica in povspeševateljica življenja je pa morala umreti.

* * *

Bog ve, kam bodo dali Francozi svoje perilo prati, ko bodo ruski brati prišli iz severa na jug?

* * *

V Ruhr okraj bodo odšle razen francoskih tudi belgijske čete.

S tem, da bodo Italjani poleg, je cela stvar že vnaprej polomljena.

* * *

Ameriški zločinci ne poznajo nobenega usmiljenja. In Amerikanci se jih tudi boje, vedoč, da so njihovi revolverji nabiti s smrtonosnimi krogljami.

Pred par dnevi je pa neki rojak v Downtownu za šalo holtupal celi slovenski restavrant s pomočjo otroške, pištolce.

Vsi so molili roke kvišku. Še celo bivši avstrijski vojaki, ki so bili slučajno navzoči, so se izkazali, da so pravi — zajci.

* * *

Dva stara lopova sta se pogovarjala. Pa pravi prvi drugemu: Veš, jaz jako dobro skrbim za svojega triletnega otroka. Vsak dan vržem v njegovo banko deset centov. Le pomisli, ko bo otrok dorasel, bo storil lahko marsikatero lumparijo, ker se bo s temi dajmi nabralo toliko denarja, da bo lahko advokata plačal.

* * *

Nekatere ameriške miljonarke in "dame" iz takozvanih višjih krogov lahko Boga zahvalijo, da ne žive v Angliji.

V Angliji namreč morilke obešajo.

* * *

Listnica.

A. B., Chicago, Ill. — Žal, da še sedaj ne vemo, kje se pravzaprav nahaja jugoslovanski priseljniški komisar. Jugoslovanska priseljniška oblast bo najbrže morala imenovati posebno komisijo, ki bo skušala najti tega izgubljenca. In ameriški Slovenci bi se morali malo pobrigati, da bi se žnjim vred tisto našlo, kar je bilo žnjim vred izgubljeno.

NOJAKE, opozarjamo, da je cena za "Slovensko-Ameriški Koledar" ista za Jugoslavijo kot za Ameriko — 40 centov.

Pošljite nam svoto in naslov svojega prijatelja v starem kraju in poslali mu bomo knjigo naravnost.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 953 E. 185th St., Cleveland, O
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 613 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 848 E Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4823 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 538 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Je li bigamija zločin?

V kratkem bo kasacijsko sodišče v Beogradu razpravljalo o vprašanju, je li tudi po vidovdanski ustavi bigamija (dvoženstvo) onih, ki so prestopili na muslimansko vero ter se poročili z več ženami, zločin, ali pa je njihov drugi zakon pravno opravilo.

Duhovniki izobčeni iz katoliške cerkve.

V Zagreb je dospel dopis rimske kurije, s katerim papež svečano izobčuje iz katoliške cerkve voditelje gibanja za reformo cerkve: dr. Stjepana Vidušića, Antona Donkovića in Ivana Cerovskega, župnika hrvatske katoliške župnije sv. Križa. Po preteku stoletij je to prvo izobčenje katoliških Hrvatov. Nadškof Bauer je izobčenje razglasil po cerkvah.

Za gladujoče Dalmatince.

Patrijarh Dimitrije, vrhovni poglavar srbske pravoslavne cerkve, je naročil vsem svečenikom, da naj po vsaki službi božji nabirajo darove za gladujoče kraje Dalmacije.

Špijonska afera v Novem Sadu.

Novosadska policija je izsledila te dni večjo špijonsko tolpo. Pri zaslišanju je šef te tolpe, neki Vračarić, priznal, da je dobival denar iz Budimpešte in ga delil med člane. Tolpa je bila izročena sodnemu stolu v Novem Sadu.

Velika tatvina na pošti.

Kakor poročajo iz Beograda, je bilo te dni v ekspediciji beograjske pošte ukradeno vrednostno pismo z vsebino 60,000 francoskih frankov. Glavni krivci so že v rokah pravice. Podrobnosti še niso znane. Preiskava se nadaljuje.

Silni snežni meteži na jugu.

Velikanske množine snega so padle po južnozapadni Bosni, po notranji Dalmaciji, po skoraj vsej Črni gori in po večini južne Srbije. Tam je začelo snežiti že dne 8. decembra in je z malimi presledki snežilo ves teden do 15. dec. Posebno veliko snega je padlo po visoko ležeči zapadni Macedoniji. Okrog Bitolja n. pr. je padlo toliko snega, da se je moral prekiniti železniški promet bodisi na Solun kot na Gradsko ob vardarski železnici. Med Bitoljem in Solunom je sicer prvi vlak vozil že čez tri dne, 15. dec., toda na Gradsko je ostala proga brez prometa. Okrog Tetova, Gostivara in Kičeva je sneg dosegel višino 2 metrov. Železnica, ki vodi skozi te kraje na Ohrid in Skoplje, je morala istotako ustaviti obrat. Ohrid je ostal vsled tega izoliran od sveta. — Tudi severneje okrog Prizrena, Peči in na Kosovu so padle velike množine snega. Nasprotno pa ga je v nižje ležeči Vardarjevi dolini padlo mnogo manj in še ta je v kratkem skopnel. — Spredaj imenovani kraji leže namreč vsi preko 500, 600 do 800 metrov visoko.

V Črni gori so padle še večje množine snega, ki je dosegel ponekod debelino 4-5 metrov. Vsled tega so bile seveda vse ceste tako zasnežene, da se je moral avtomobilski in vsakršni promet povsod ustaviti. Z velikim trudom so očistili cesto iz Kotora na Cetinje in Podgorico, dočim je ostal Nikšić popolnoma izoliran. Ker so zaloge živil vsled izredno slabe letine skrajno majhne, preti nevarnost lakote.

Silen snežni metež v notranji Dalmaciji je nastopil zelo nepričakovano, nenadoma in z veliko burjo. Mnogo ljudi je zasačil pri čredah, na potu ali pa v gorah, kamor so šli po drva. Prav tako katastrofalni so bili snežni meteži v jugozapadni Bosni, osobito v travniškem okrožju. Okrog Livna je pri tem našlo smrt izredno mnogo oseb in mnogo ovac, konj in goveje živine. Mnogo žrtev je bilo tudi drugod.

Pravtako hudi meteži so bili tudi v Bolgariji, kjer so istotako morali na mnogih progah prekiniti železniški promet. V dnevih druge polovice decembra se je naposled zjasnilo in zavladal je hud mraz po vsem Balkanu.

Trgovska in obrtniška zbornica v Sarajevu.

Te dni se je ob veliki udeležbi osnovala v Sarajevu trgovska in obrtniška zbornica. Za predsednika je bil izvoljen sarajevski trgovec Bičakčić.

Velika tatvina.

V Križevcih so neznani storilci vlomili v tamkajšnjo trgovino z manufakturo ter odnesli 48 bal manufakturnega blaga v vrednosti nad 100.000 kron. Vlomilci so vdrli skozi streho. Izsledovanje je ostalo doslej brez uspeha.

NEMŠKE ODREDBE PROTI ZASUŽNJENJU.

Amsterdam, Holandska, 11. februarja. — V nekem poročilu iz Berlina na Exchange Telegraph se glasi, da je sklenila nemška vlada uveljaviti naslednje odredbe, kakorhitro bo postalo dejstvo zasedenje Ruhra od strani Francozov:

1. — Mirovno pogodbo bo proglasila za kršeno ter prekinila nje izvrševanje.

2. — Nemčija se ne bo več pogajala z reparacijsko komisijo, dokler ne bo ta krivica odpravljena.

3. — Zavživanje opojnih pijač bo skrčeno.

4. — Nedelja bo proglašena dnevom narodnega žalovanja.

Nepoštenjakovič

je bil neki Jamšek, ki se je mudil zadnje čase v Gorici radi dela in ga je vzel Jožef Boškin, ki stanuje v ulici Cappucini št. 1 kot svojega sostanovalca, ko je bil ta na cesti. Dolgo časa sta živela v miru in ni mogel Boškin niti dvomiti nad Jamškovo poštenostjo, dokler ni Jamšek končno vzel Boškinu par skoraj popolnoma novih čevljev in izginil. Boškin je zadevo naznanil orožnikom.

Zanešeni.

Milan Pugelj.

(Konec.)

— Ni, pri moji veri, da ni! Če hočeš, ti prisežem, da ni. Evo, ti pa prisežem. Tu glej, že držim kvišku tri prste in prisežem ti, pri komur hočeš. Pri živem Bogu katoliškem, pri Mohamedovi bradi, pri vsem tem, kar je tebi ali meni sveto, pri svoji časti. . . no, izberi si!

— Dobro, sem odgovoril. Izberem si Mohamedovo brado.

— Brat v Apolonu, je mežiknil ti se šališ, pa videlo se bo, da se jaz ne šalim. No, veljaj! Prisežem ti pri Mohamedovi bradi, da tisto, o čemur si blagovolil dvomiti, da bi morda zapadlo, še ni zapadlo.

— Ni! je zakričal po odmoru, udaril s pestjo po mizi, da so odskočili kozarci, a se naenkrat hehe, nič zlega ni v nas, zato smo tako malopridni!

— Kaj boš torej povedal?

— Povedal bom na primer za danes tole: Kakor se spominjaš, sem te nekega prekrasnega dne ustavil in obljubil, da kupim v tvojo čast in slavo revolver ob prvi priliki, ko dobim nekaj honorarja. Pojasniti mi je treba, da sem se premislil.

— V svoj očast in slavo!

— Ne! Tudi premislil sem se zopet v tvojo čast in slavo. Kakor veš, sem dobil že med tem časom mnogo honorarjev, pa še za nobenega nisem kupil revolver Vidiš torej, da sem se res premislil. Ali popolnoma se nisem premislil: Osveto hočem na vsak način, samo izdatnejšo!

— Čenčaš!

— Saj ni res! Poslušaj, neverni Tomaž: Sestra Roze, moje žene, blagovoljuje mene v svojem življenju jako uvaževati.

— Križ preko tega! Kaj me briga?

— Sestra Roze, moje žene, me ima rada.

Zasmejal sem se mu.

— Me ljubi! Je zakričal.

Vstal sem, a on za mano, šepetaje mi na uho:

— V dreoredu, čisto v doljnjem koncu je sredi nizkega — smrekovega grmičja klop, kamor hodiva midva. Povabim te, da prideš in ležeš onstran klopi v grmovje. Midva prideva okoli desete. Ali glej, da se ne izdaš! Skočim vate in te pobijem!

Toda treba je, da povem vmes še tole stvar: V zakonu sem imel dva otroka, hčer n sina. Moja žena je blago in nežno bitje. Te njene lastnosti sem spoznal že prej, predno sem jo poročil, in izkušal sem jih primerno ceniti tudi pozneje, ko sem bil njen mož. Nisem je žalil, ne z besedo, ne z dejanjem. In to si štejem v zaslugo spričo tega, ker sta bila njen oče in njena mati dva prava peklenščka. Izzivala sta me, šegetala mojo jezo, teptala mojo dobro voljo in mojo resnost. Tudi mnogi drugi niso bili boljši. Spominjam se nekega duhovnika, ki je krstil mojega sina. Treba je bilo navesti očetov stan. Boter je rekel, da je pisatelj, a duhovnik ni hotel tega zapisati, češ, da to ni nikakšen stan. In vse tako se je kopičilo drugo na drugo. Nekega dne sem priznal samemu sebi, da me je življenje utrudilo, nekako izpilo kakor ogromna pijavka ali neviden polip, ki me je vsega ovil s svojimi tisočerimi kraki. Bili so žalostni časi. Denarja malo, stroškov mnogo, a srce, polno želja in fantazije, spoznava, da je konec življenskih novosti. Samo star postajaš z dneva v dan samo pust in siv.

Njo sem imel še vedno rad, ali tiho, v dnu duše — kdo je vedel za to? In v polsanjah sem se domislil, da mi je rekla v davnem času njena sestra, naj jo pustim v miru, ako hočem njene naklonjenosti. Zdaj se je to zgodilo; meseci so tekli, leta so se valila naprej, a ne v vseh dolgih mesecih, ne v vseh še daljših letih ni bilo trenotka, ni bilo slučaja, da bil naju zbližal za utrip časa. Ali je zdaj nastopil že tisti dan, katerega je napovedovala njena sestra? Naenkrat so se udale mehke sanje fantaziji želja, in že sem se videl, kako ji hitim naproti, kako jo vidim sedečo na klopi in etrmečo vame z žametnimi, velikimi očmi. Vendar me ni zapustil hladni razum in znova in znova sem si govoril o nesrečnih zablodah svojih živih misli.

Prišli so name tudi divjejši trenotki. Tako sem se zavlekel po dogovoru s Piškurjem v tisto nizko zeleno smrečje za leseno klopjo in čakal. Bilo je že jeseni in sapa je trgala list za listom. Pošumevalo je zdaj tukaj in zdaj tam, a preko neba so se vlekli tanki oblaki in pridrževali in propuščali svetlobo lune, da so metale po dolini obromne in valujoče sence.

Prišla sta v resnici; najprej on za njim ona. Sedla je tik njega na levo stran, a on ji je položil levico okrog vrata.

— Ali si težko prišla? jo je vprašal.

— Ne! je odgovorila s topečim se glasom. Kako rada pridem k tebi!

— Ali ti si vendar svoje dni blagovolila uvaževati mojega naj večjega sovražnika, njegovo blagorodje, gospoda pisatelja, tepca. . .

— Ne! Ne! Prisegam ti!

— Kaj mi prisegaš?

— Da nisem s svojim srcem niti enkrat pomislila nanj. Sledila sem v duhu vse tvoje mladostne smešnosti in mislila sem toliko in smilil si se mi. Že takrat bi te bila rada. Ogovorila sem te nekoč, predno si me ti poznal, ali se domisliš?

— Tega se ne domislim.

— Bil si pijan, vem natanko.

— Prisezi mi zdaj, da ga sovražiš iz dna duše tako, ker ga sovražim jaz in ker imaš mene rada. In spomin nanj pljuni iz ust kakor smet, ki ti je zašla med zobe! In priznaj, in prepričana bodi, da je to nizek, človeštva nevreden človek, da je golazen, ki ni vredna drugega, kakor da bi jo zemljan vrgel v jamo in utopil v gnojnici.

— Sovražim ga iz dna duše, je rekla. On je nizek, človeštva nevreden človek. Vrgla bi ga v jamo kakor gada in utopila v gnojnici.

Nato je pljunila.

— Zdaj mi sedi v naročje, ji je ukazal Piškur in ona je vstala in sedla. Objemi me in poljubi!

Naredila je tako. Glas njenega poljuba se je pomešal med dihanje sape, ki ga je odnesla s seboj.

Kako je vse čudno zmedeno! Naše življenje se mi zdi podobno klopku vrvice, ki so ga dobile pod šape mlade mačice. Sto in sto vozlov je, ki jih nihče na svetu več ne razmota. Treba bi bilo pričeti še enkrat živeti, ali kdo se more dvakrat roditi?

Po vseh štirih sem se plazil iz smrečja. Lezel sem v nasprotno stran od klopi. Ko sem se dovolj oddaljil, sem vstal in šel do ceste. Po njej sem se vrnil v velikem ovinku v mesto. Spotoma sem ukrepal to in ono, in naposled sem sklenil, da odtrgam od prvega honorarja ki ga dobim, nekaj denarja in kupim zanj revolver. Tako sem tudi storil.

To je ta revolver, ki leži na mizi pred gospodi sodniki. Skraja me je spreletal pred njim stud in uvidel sem, da ni drugače, kakor da se medseboj popolnoma udomačiva. Kako naj ga spretno rabim, če pa čutim pred njim stud? Pričel sem ga nositi vedno s seboj v žepu kakor nož, denarnico ali uro. Imel sem ga v hlačnem žepu zadaj in posegal sem nalašč pogosto k njemu in ga mečkal v roki. Hodil sem na izprehod daleč i zmesta in ga jemal iz žepa kakor dozo za cigarete, deval vanj naboje, kakor sem naprimer jemal cigarete iz doze in streljal ž njim zdaj sem in zdaj tja, kakor bi si prižigal cigarete. Privadil sem se nanj popolnoma. Minil me je ves stud, ki sem ga čutil včasih do njega, in če sem ga prijel, mi je bilo čisto tako, kakor bi prijel nož, denarnico, uro ali svinčnik.

Kako goljufiva je bila fantazija mojih želja, ki mi je lagala o njeni naklonjenosti ,in kako resničen hladni razum, ki je črtal njene zaključke! Kolikim je sojeno, da bodo umrli brez tega, za kar so se vse življenje trudili. Tisočerih in tisočerih pota gredo v silnih ovinkih mimo ciljev, kakor bi jih zanašala neka peklenska sapa. Vseh mladost je prava, ali srdina življenja je pri stoterih in stoterih blodnja. Starost pa se obrača v zemljo, brez poleta išče po njej in rije vanjo kakor ranjena zver, potikajoča se p opusti goščavi, stikajoča za tihim kotičkom, kjer ji bo mogoče v miru poginiti.

Z menoj je bilo pri kraju. Zablodil sem bil in nisem mogel več najti pota iz svoje življenske zmede. Spoznal sem bil svojo napako. In ko sem srečal Piškurja, sem ga brezbrižno ustavil in ogovoril:

— Sovražim te, človek, to je gabno, kako te sovražim! sem mu priznal.

— Tudi jaz tebe, fej! je pljunil on. Vem, da nimaš take pisateljske fantazije, ki bi ti mogla to vsaj prilično priobčiti.

— Zdaj sem si kupil jaz revolver. Vajen sem nanj kakor na svoj nožič.

Posegel sem nazaj v hlačni žep.

— Stoj! je rekel on resno. Tukaj — sredi trga in prometa se vendar ne bova streljala! Pomeniva se! Napovem ti sestanek!

— Ne verjamem ti!

— Ne drzni se mi tega ponavljati! Strahopetec nisem! Vidiva se jutri o mraku bb isti klopi. Ali veš, ob kateri?

— Ne smej se mi v lice! Ne bodi nesramen!

— Prideš?

— Pridem!

Nič se nisem razburjal. Drugi dan sem sedel v kavarni kakor druge dni, čital časopise, doma mirno kosil, se igral z otrokoma in odšel proti mraku na izprehod. Bilo je mirno, oblačno. Ob takem tihem vremenu pravijo ljudje, da se kuha sneg. Po poti so krakale vrane in čopasti škrjančki so neprestano tekali sem in tja in prebrskavali s svojimi nežnimi kljunčki konjske odpadke.

Prišel sem blizu klopi. Ob desni in levi so rasli kostanji stari in debeli. Stopil sem za tako deblo in čakal in poslušal. Revolver sem bil vzel iz žepa. Mračilo se je bolj in bolj in že sem moral dobro paziti, da sem razločil neznan zaljubljen parček, ki je šel roko v roki mimo. Naenkrat se je prikazal tam za četrtim kostanjem tik klopi obris glave. Obrnjena je bila proti meni, gledala enakomerno. Dvignil sem roko in meril: pol minute, skoro celo minuto. Nato sem mahoma sprožil dvakrat po vrsti. Slišal in videl sem, kako je padlo telo: težko a vendar mehko.

Približal sem se, in mraz me je spreletel: Bila je ženska. Poklekni sem k njej, dvignil glavo od tal: Bila je ona! —

Tu se mu je razlomil glas. V podolgovati obraz je bil bled, skoro zelenkast, a iz temnih oči so se mu kresali ognji.

Po dvorani je bilo vse tiho. — Čez hip se je čulo, kako so si nekateri oddahnili. Prvi je prelomil tišino starikavi advokat, toženčev zagovornik:

— In Piškur? je vprašal.

— Alkoholik je, je odgovoril Grivar tiho. Popoln alkoholik. Nima več čuta za moralo. . . za nikogar ne. Tisto noč sem ga iskal, no, kakor vidite, ga niti danes ni. Pobegnil je.

Predsednik je vstal in namignil roko v ozadje za advokata. Prišel je v ospredje majhen človek, sivkast v lase in kožo, zdravnik po poklicu. Odgrnil je beli prt in vzel izpod njega lobanjo. Stopil je pred porotnike in razlagal.

— Tukaj nad levim očesom, je prebil projektil lobanjo. . . ta luknjica, prosim tule. . . in obtičal v možganih. S tem je bilo z zavestjo takoj v kraju; smrt je nastopila v nekaj minutah.

Grivar je sedel in gledal v tla. Naenkrat je vstal in dodal:

— Tudi njo je izigral. . . kakor mene! Nič mu ni bilo do nje; iškarjotsko jo je poslal v smrt.

— Kdo? je vprašal predsednik.

— Piškur!

Vaši otroci

— zaslužijo najboljše. Prepričani ste lahko, da bodo zadobili snovi, ki zadajajo zdravje, iz Bordenovega Grade 'A' Mleka.

BORDEN'S
Farm Products Co., Inc.
Franklin 1423

Francoski način dvobojevanja.

Iz Pariza poročajo: — Vsa znamenja kažejo, da je postalo dvobojevanje izgubljena umetnost v Franciji. Izza zaključka vojne se je uravnalo osebne spore ali diference z golimi pestmi, tako v visoki kot nižji družbi. To je zopet dokazal pretekli teden v poslanski zborniei princ Murat, praunuk kralja, ki se je spoprijel z nekim socijalističnim poslancem ter nato objavil, da bo na sličen način postopal z vsakim svojim kolegom v zbornici, ki bi si drznil vmešavati se v njegove zadeve.

Princ Murat je pokazal precej izvežbanosti v umetnosti boksanja, ko je premagal poslanca Evrarda. Ta poslanec, močan človek ter prejšnji premogar iz severne Francije, se je vmešal, ko je princ izzval prejšnjega državnega podtajnika Borrela, ki je dosti manjši kot pa Murat.

— Zakaj si ne izberete človeka vaše velikosti? — je vprašal Evrard.

— Vi ste dosti veliki — je odvrnil princ ter skočil nanj, v veliko veselje cele zbornice.

Princ Murat je dober atlet. Star je sedem in trideset let ter član francoskega športnega kluba.

Zadružništvo v Italiji.

Leta 1915. je bilo v vsej Italiji le 7420 zadrug, leta 1922. pa je znašalo njih število že okoli 15 tisoč 500. Če se pa prišteje tej številki še razne poljedelske in druge zadruge, potem znaša število lastnih zadrug okoli 20,000. Vseh zadružnikov je sedaj okoli 3 miljone. Skupna svota vseh denarnih sredstev zadrug znaša preko 600 miljonov lir. Osrednji zavod za lastne denarne zadruge razpolaga s kapitalom v znesku 280 miljonov lir in je eden največ zadružnih denarnih zavodov sveta.

Republika Daljnega vzhoda.

Med najbolj zanimive po vojni na teritoriju stare Rusije nastale države spada takoimenovana — Daljno - vzhodna republika, ki se razprostira na ogromnem prostranstvu od Bajkala do Tihega oceana in mongolske meje proti severu do Ledenega morja. Ta republika datira kot neodvisna država od 1920. leta. Nastala je zbog potrebe, ki jo je čutila sovjetska vlada, ko je njena vojska prodirala na vzhod in se bližala sferi japonskega vpliva. Sovjeti so dobro vedeli, da Japonska ni Denikin, da je njena armada predobro organizirana in premočna, zato pa so sklenili postaviti med dvema nasprotujočima si silama pregrado, ki bi onemogočala neposredni stik in eventuelne konflikte med sovjetsko Rusijo in Japonsko. Ta republika je edina na ozemlju stare carske Rusije, ki de facto ni v federaciji s sovjetsko Rusijo, vendar pa je tudi ona orodje v rokah sovjetov, ki se ga poslužujejo v obrambo proti nevarnosti od strani Japonske. Ona je sicer na papirju demokratična, v resnici pa je le filijalka komunistične Moskve.

Aktivno in pasivno volilno pravico v tej republiki ima celokupno prebivalstvo, ženske in moški, brez razlike na položaj, ki ga zavzemajo v socijalnem življenju, ko so dovršili 18 let. Faktična vlada, ki se voli za dobo dveh let potom splošnega, neposrednega in tajnega glasovanja je narodna skupščina, ki pa ni permanentna temveč voli iz svoje srede vrhovni državni svet, ki zavzema v republiki mesto prezidenta. Ta pa imenuje s svoje strani ministrski svet, obstoječ iz predsednika vrhovnega sveta, 11 resortnih ministrov in drž. kontrolorja. Ministrski svet se sicer peča z administrativnimi in političnimi vprašanji v državnem obsegu venda pa nima tistih funkcij kot v drugih demokratičnih republikah. Teh funkcij konstitucija natančno ne določa. Vrhovni svet kakor tudi ministrski svet vršita državno upravo sklepata in razveljavljata mednarodne pogodbe, skrbita za obrambo teritorija, sestavljata proračun in določata ustavo. Vendar pa je ministrski svet nekako podrejen vrhovnemu svetu in je le njegov izvršujoči organ tako, da so vsi sklepi veljavni šele tedaj, če jih sankcionira vrhovni državni svet.

V sedanjem ministrskem svetu pripada deset ministrov komunistični, trije pa nobeni politični stranki. Te visoke državne funkcije pa niso preveč dobro plačane. Tako prejemajo ministri 120 zlatih rubljev mesečno, njihovi zastopniki pa 80 do 100. Sedež vlade, ki je, kot vidimo, v resnici komunistična, je mesto Čita. — Sestav vrhovnega državnega sveta z ozirom na politično prepričanje je isti kot podrejenega mu ministrskega sveta. V prvem in drugem slučaju igrajo komunisti v državi glavno ulogo. Glavno besedo in največji vpliv v ministrskem svetu imajo Nikiforov, Janson, Pjetrov in Kozminskij. Drugačen je položaj v narodni skupščini. Med 400 delegati skupščine ki je bila sklicana 1. novembra lanskega leta, je bilo samo okrog 70 komunistov. Najmočnejšo parlamentarno grupo tvorijo kmetje, ki so imeli v zadnji narodni skupščini okrog dvesto delegatov torej polovico vseh članov skupščine. S tem je seveda komunistom zagotovljen uspeh. Vzrok, da kmetska stranka voli v najvišje izvrševalne organe vlade komuniste, je njihova zmernost in pametna politika, ki se bistveno razlikuje od moskovske komunistične trdovratnosti. Sibirski komunisti stoje na stališču, da bo ustvarjenje njihovega programa mogoče šele v bodočnosti. Zato ne priznavajo samo osebne posesti, marveč so njeno nedotakljivost zaščitili tudi potom konstitucije. Osebna last zemlje po tej konstituciji ni priznana, marveč je vsa zemlja državna last in tvori narodni zemski kapital. Zato pa je ostala v veljavi osebna posest zemlje, in popolna svoboda prodaje poljedelskih pridelkov, kar sledi iz priznanja pravice do izkoriščanja zemlje samo onim, ki jo faktično obdelujejo. Ta reforma je uničila seveda vsa veleposestva, ni se pa dotaknila individualnega kmetijskega gospodarstva. To pa je bila tudi edina želja kmetskega prebivalstva, ki je zahtevalo, naj se zemlja razdeli tako, da bodo imeli korist od nje samo oni, ki jo obdelujejo. Z druge strani pa je nastala med komunisti in kmetovalci tesna družba iz čisto političnih motivov Komunisti so bili edina stranka v Sibiriji, ki se je konkretno borila proti raznim reakcionarnim vladam in carskim generalom in je odločno nastopila proti vmešavanju tujih držav, predvsem Japonske, ki jo smatrajo kmetje za največjega sovražnika. V istem času pa so se borile druge stranke predvsem social - revolucionarji in socialdemokratje proti komunizmu in so dejansko podpirali Kolčaka, Semjonova, Ungerna in druge reakcionarne generale. V teh strankah vidi sibirski kmet pristaše one struje, ki hoče vzpostaviti stari režim. — Kajti pod firmo socialdemokratov in socialrevolucionarjev je nastopalo po prevratu v Rusiji veliko število zagrizenih reakcijonarcev, ki so v resnici delovali za protirevolucijo. Socialistične stranke so zategadelj v narodni skupščini v manjšini, poleg njih, kmetske stranke in komunistov drugih strank sploh ni. V vrhovnem ministrskem svetu pa socialistične stranke sploh ne pridejo vpoštev. Svojčas so bili komunisti združeni s socialisti, ker pa je praktično življenje pokazalo, da je sodelovanje med temi dvema strankama nemogoče, so socialisti v zadnjem času izgubili vsako inciativo in ne prihajajo kot stranka sploh več v poštev.

Če upoštevamo še gospodarsko stran te nove republike, ki ima veljikansko množino rib, raznovrstnih zveri z dragoceno kožuhovino, mnogo zlatih rudnikov, gozdov in posebno bogato poljedelstvo, je treba konstatirati, da je med vsemi sovjetskimi federacijami republika Daljnega vzhoda če tudi še ne popolnoma konsolidirana, vendar pa gospodarsko in politično najmočnejša. Ta fakt potrjujejo tudi vsi ponesrečeni poskusi stvoriti iz te republike bazo protibolješeviškega gibanja, ki so se vršili do zadnjega časa in istotako neuspeh Japonske, ki je bila končno prisiljena, da ugrizne v kislo jabolko in definitivno zapusti Vladivostok in njegovo okolico.

Koliko pojé človek v 70. letih?

Dokazano je, da pojé človek, ki doživi starost 70 let, v vsem svojem življenju več kot 8 vagonov hrane. Za obstoj rabi človek dnevno 3 kilograme in 10 gramov hrane. (Seveda je v tem vračunjena voda.) Če pomnožimo to količino s številom dni, ki jih ima leto, potem dobimo teže od 81,760 kilogramov. Ker ima en vagon 10,000 kg, zavžije torej človek v svojem življenju hrane več kot 8 vagonov. Z drugimi besedami se pravi to, da pojé človek 1328 kg več kot pa tehta. Tako so izračunali Angleži, ki pravijo, da je njihov račun le za srednje razvite ljudi.

Proti ženski volilni pravici.

Francoski senat je s 156 proti 134 glasom odklonil diskusijo o zakonu, po katerem bi tudi ženske dobile glasovalno pravico.

SMRTNA KOSA.

V Bessemer, Pa., je umrl priljubljeni rojak in dolgoletni naročnik Glas Naroda, Mike Slapničar. N. v m. p.

ZDRAVNIK REVEŽEV

NA TISOČE JIH JE OZDRAVELO.

Iz vseh delov sveta mi pišejo ljudje, ki so bili bolni, ter mi pravijo, kako zelo jim je pomagal Bolgarski Krvni Čaj.

To je zdravnik reveža. Lahko se ga pripravi in je zelo poceni.

Pomaga zaprtju, želodcu, jetram, ledicam ter boleznim v črevesju

Če ga vzamete vreleza, pomaga hitro ubiti prehlad ter zaščiti zoper influenco, pljučnico in druge bolezni.

Bolgarski Želišni Čaj prodajajo lekarnarji vsepovsod, ali po pošti savarovano 1 velik družinski zavoj za $1.25, ali 2 zavoje za $3.15 ali 6 zavojev za $5.25. Naslov H. H. von Schlick, President Marvel Products Commpany, 9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa. —Adv.

Kaj vam koristi vaše dnevno delo, ako vas dnevno ne prinese nekoliko bližje onemu času, ko boste lahko uživali udobnost neodvisnosti?

Pričnite štediti sedaj - da boste neodvisni po dolgih letih težkega dela.

Vaši prihranki so najsigurneje naloženi pri nas, ter se obrestujejo po

4%

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York City

Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

SKARAMUŠ

ZA LJUBEZEN ŽENSKE IN DA OSVETI PRIJATELJA.

Kako si je pridobil tekom dni slavnih doživljajev Andre Louis Moreau, — begunec, — potujoči igralec — mojstrski borilec slavo in srečo s pomočjo svojega meča.

Pozorišče romana "Skaramuš" se nahaja v Franciji, za časa velike fdancoske revolucije. Prisiljen bežati radi svojega revolucijonarnega delovanja, se je pridružil glavni junak tolpi potujočih igralcev ter prevzel ulogo Skaramuša, enega glavnih značajev francoske drame, kojega dovtipnost, rovarstvo in ljubezen do pustolovstva se je popolnoma prilegala njegovi lastni naravi. Njegovi doživljaji, do konečnega srečnega zaključka, so bili številni in presenetljivi, in povest o njegovi karijeri je verna slika Francije tekom terorja.

Mogoče ni nobenega drugega živečega pisatelja, ki bi znal tako kot Rafael Sabatini oživiti na tako izrazit način vse važnejše dobe zgodovine. To je storil on v Skaramušu. Spredel je romanco, ki bo povedla čitatelja skozi dni slavnih doživljajev na tako živ in mojstrski način.

Ta slavni roman, ki je vzbudil velikansko pozornost, bo pričel izhajati v našem listu prihodnji četrtek.

Doctor Moy je uspešno zdravil nadušlj., božjastne napade, padavico, zastrupljenje krvi, vsled zaprtja, srečne jetrne, ledične in pljučne bolezni; tnlezni v želodcu, glavi ali hrbtu; bolečine v prsih, unete oči, roke, noge ali hrbet; otekline, revmatizem; kožne bolezni, srbečico, ogrce, oslabelost, moške ali ženske bolezni ali slabo kri; brez operacije v najkrajšem času po najnižji ceni.

Urade ure: ob delavnikih: od 9. dopoldne do 6. zvečer.
Ob nedeljah in praznikih: od 9. dopoldne do 1. popoldne.

DOCTOR JIN FUEY MOY
208 GRANT STREET
PITTSBURGH, PA.

Knjiga za dolge zimske večere.

Slovensko-Amerikanski

KOLEDAR

za leto 1923

192 strani povesti, poučnih člankov in razprav, pesmi, slik, šale in raznoterosti.

Cena samo 40 centov.

Naročite ga še danes.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York

Dobe se tudi pri zastopnikih Glas Naroda.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".

KAPITAN BLOOD

NJEGOVA ODISEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

95 (Nadaljevanje.)

Lord Willougby se je sumljivo ozrl nanj.

— Ali mogoče upate, da se bo med tem časom vrnil Bishop ali da se bo pojavilo brodovje admirala Van der Kuylena?

— Prepričani ste lahko, da ne mislim na nič sličnega. Jaz mislim le na to, da bo v tem spopadu trpel M. de Rivarol, ki je vihrav človek, nekaj škode in da bodo postale vsled teka prilike zame nekoliko boljše. Čas bo odjadrati naprej, ko bo oddal fort svoje zadnje strele.

— Da, da. — Ta izraz odobravanja je prišel iz ust generalnega governerja kot kašelj. — Razumem, kaj nameravate ter mislim, da imate popolnoma prav. Vi imate lastnosti velikega poveljnika, kapitan Blood. Prosim vas za odpuščanje, da vas nisem takoj pravilno razumel.

— To je zelo lepo od vašega lordstva. Vidite, jaz imam nekaj izkušenj v akcijah take vste in čeprav hočem sprejeti vsak riziko, katerega moram, ne bom sprejel nobenega, katerega mi ni treba. Seveda ... Prenehal je govoriti ter prisluškoval. — Imel sem prav. Streljanje postaja slabše. To pomenja konec Mallardovega odpora v fortu. Hej, Jeremija!

Sklonil se je preko ograje zadnjega krova ter dal svoja povelja jasno in odločno. Piščalka krmarja se je oglasila in v trenutku se je prebudila ladja, ki je navidez spala, k novemu življenju. Bukanirji so pričeli dvigati jadra. Par trenutkov pozneje je pričela Arabella jadrati naprej in njej je sledila Elizabeth, ki je sprejela vsa povelja z Arabelle. Ogle, glavni topničar, ki je bil pozvan k kapitanu, je dobil od Blooda konečna navodila, predno je odšel na svoje mesto.

V teku ene ure so zavili krog rta ter stali ob vhodu v pristaniščе. V istem trenutku so se tudi pokazali trem ladjam M. de Rivarola.

Kjer je stal preje fort je bilo opaziti sedaj le kup kadečih se razvalin in zmagoviti Francoz se je pripravljal, da doda k svojemu dosedanjemu plenu še nadaljni bogati plen, katerega mu je nudilo mesto.

Blood je pregledal francoske ladje ter se nasmehnil. Victorieuse in Medusta sta trpeli le malo škode, a tretja ladja, Baleine, ni prišla več vpoštev kot bojna sila.

— Vidite, — je rekel Van der Kuylenu in ne da bi čakal na odgovor admirala, je dal povelje: — Naprej.

Pogled na to veliko rdečo ladjo je moral v veliki meri zmanjšati radost M. de Rivarola. Predno pa se je mogel premakniti, da da potrebna povelja in še predno se je odločil, kakšna povelja naj da, je planil nanj cel vulkan ognja in kovine z ladje bukanirjev. Arabella je jadrala naprej v svojo smer ter napravila prostor Elizabethi, ki je izvršila kmalu nato isti manever. Dočim so bili Francozi še vedno presenečeni in polni paničnega strahu vspričo tega nepričakovanega napada, se je Arabella vrnila ter oddala polno salvo s strani. Nato je prišla nadaljna salva z Elizabethe in konečno ji je poslal trobentač preko vode signal, katerega je Hagthorpe popolnoma dobro razumel.

— Sedaj, Jeremija, — je vzkliknil Blood. — Naravnost mednje, še predno se zavedejo. Pripravite se za naskok. Hayton, kavlje Povej topničarjem, naj streljajo tako hitro kot morejo basati.

Vrgel je vstran svoj klobuk ter si pokril glavo z jekleno čelado, katero mu je prinesel neki mlad črnec. — Edina prilika za nas je, da naskočimo ladjo. Francozi imajo preveč topov.

Vsa ta povelja so bila v trenutku izvedena. Francozi so se konečno zavedli in obe preostali ladji sta koncentrirali svoj ogenj na Arabello.

Bukanirji so streljali visoko, da uničijo svoje nasprotnike na krovu, a Francozi so streljali globoko, da potope ladji nasprotnikov. Arabella se je zibala ter omahovala pod temi strašnimi udarci, čeprav jo je Pitt obrnil proti Francozom tako, da je nudila kar najmanj cilja. Za trenutek je izgledalo kot da se obotavlja, a nato je planila naprej z razbitim sprednjim delom ter veliko luknjo ravno nad vodno črto.

Medtem pa so pripravili Francozi isti sprejem Elizabethi. Arabella, ki je izkoristila slehrni vetrič, je potiskala naprej, da se sprime z Victorieuse. Še predno pa je mogla doseči svoj cilj, je francoska ladja zopet nabasala svoje stranske topove ter oddala na bukanirsko ladjo salvo iz neposredne bližine. Sredi grmenja topov, pokanja lesa in stokanja ranjenih ljudi je napol opustošena Arabella planila naprej v oblak dima, ki je skrival nje plen in nato je prišel Hayton ter sporočil, da se Arabella potaplja s sprednjem koncem naprej.

Blood je imel občutek, da mu je zastalo srce. V istem trenutku, v trenutku njegovega obupa, pa se je prikazal skozi dim modri in zlati bok Victorieuse. Pa celo tedaj, ko je zapazil to, se mu je zdelo, da vozi njegova ladja vedno bolj počasi in da se bo potopila še predno bo prišla do francoske.

Oba, lord Willoughby in admiral Van der Kuylen sta klela ter pričela zmerjati Blooda, da je stavil na ta način vse na eno karto.

— Nobene druge prilike ni bilo, — je vzkliknil Blood, ki je bil skrajno ogorčen in žalosten. — Vidva pravita, da je bilo to obupno in bedasto podjetje in tako je bilo v resnici. Prilike pa so zahtevale ravno to. Pogorel sem tik pred zmago.

Ni pa še popolnoma pogorel. Hayton in drugi katere je priklicala njegova piščalka na sprednji del, so pripravili kavlje. V razdalji devetih ali desetih jardov, ko se je Arabella že potapljala pred očmi vzradoščenih Francozov, so skočili ti možje naprej ter vrgli kavlje preko prepada. Dva izmed štirih kavljev sta se zapičila v krov francoske ladje. Hitra kot misel je bila nato akcija teh odločnih, izkušenih bukanirjev. Brez obotavljanja so se vrgli na verige ter jih pričeli vleči, da potegnejo obe ladji skupaj. Blood, ki je opazoval ta manever z gornjega krova, je zakričal navzdol:

— Mušketirji na sprednji del.

Ladji sta prišli druga poleg druge. Blood sam je planil navzdol ter pričel dajati povelja z naglico hurikana, prav kot so zahtevale okoliščine.

Jadra so spustili navzdol s tem, da se presekali vrvi, ki so jih spajale z jarboli. Prednja straža naskakovalcev, močna sto mož, je bila poslana na prednji del ladje in vsi ljudje so bili pripravljeni za naskok za trenutek, ko bi se ladji približali druga drugi na zadostno razdalo. Vsled tega je Arabello debesedno vzdržalo na površini par kavljev, s pomočjo katerih se je oprijemala ladje Victorieuse.

(Dalje prihodnjič.)

Električni Grelci

po obročnem plačilnem načrtu.

Električni Radiant Grelec vzdrži sobo gorko v mrzlem vremenu.

Edisonovi odjemalci lahko kupijo te Električne Grelce po obročnem načrtu, s tem, da plačajo $3 na roko. Ostanek lahko plačate v dveh obrokih po $4 z vašim mesečnim računom za elektriko. Te električne Grelce lahko vidite in naročite v katerikoli izložbi.

The New York Edison Company

General Offices: Irving Place and 15th Street

Podružnice, kjer se razkazuje in razstavlja električne priprave za udobnost občinstva.

20 Norfolk St
10 Irving Place
124 West 42d St
151 East 86th St
19 East 125th St
362 East 149th St
555 Tremont Ave

Jugoslavia irredenta.

Naša glasba v Julijski Krajini.

Iz Gorice poročajo: Med slovenskimi pokrajinami se Primorje pred vojnim časom nikoli ni odlikovalo po baš intenzivnem delovanju na polju glasbe. Bili smo v tem pogledu na jako primitivni stopnji. Trst in Gorica sta sicer imela svoji "Glasbeni Matici", ki sta gojili glasbo v okviru programa, kakor ga more imeti enostavna glasbena šola. Večjih uspehov pa podružnici Glasbene Matice v Trstu in Gorici nista dosegli, ako izvzamemo kratkotrajen slovenski kvartet v Gorici pred vojno. Gorici je dal obilježje resne muzikalne kulture g. Michl. Žal ga je vojna prestregla, da bi mogel svojo nalogo izvršiti v redu do konca. Prevrat in politične posledice novega položaja po premirju sta kulturne duhove v Julijski Krajini razgibala do še ne dosežene višine. Najprej je tržaško Glasbeno Matico prevzel g. Topič. Opravil je pri nji mnogo dela. Ko je g. Topič odšel iz Trsta v Maribor, je bil z vodstvom glasbene šole v Trstu poverjen g. Šonc, kateremu se je pozneje kot glasbeni pedagog pridružil pianist g. Srečko Kumar. G. Kumar se je izkazal kot izredno delavna in uspešna sila na polju naše glasbe v Julijski Krajini. Odprl je lastno glasbeno šolo, prirejal je samostojne koncertne večere, a leta 1921. je izvršil svoje dosedanje največje delo — organiziral je sijajen pevski zbor "Zveze jugoslovanskih učiteljev" ter ž njim priredil nekaj krasno uspelih koncertnih večerov. Kumarjeve uspehe je priznala tudi italjanska kritika, ki se doslej ni zanimala za naše kulturno delo in nam v tem oziru odrekala vse zmožnosti. Velik pevski zbor Zveze jugoslovanskih učiteljskih društev deluje pridno še naprej in se marljivo vadi za nove nastope. G. Kumar namerava na poletje 1923 iti ž njim v Italijo, da pokaže tudi italjanski koncertni publiki moč in lepoto naše vokalne glasbe. Poleg tega se je pod umetniškim vodstvom g. Kumarja v zadnjem času vršilo nekaj manjših koncertnih večerov, kjer je nastopil glasbeni naraščaj Julijske Krajine. Tak koncert se je 9. dec. vršil v Trstu. Na njem sta nastopili mladi pianistki gdč. Marjetica Bortolottijeva ter gdč. Karmela Kosovelova; njun program je obsegal skladbe Chopina, Novaka, Smetane, Schumanna in drugih. Poleg pianistk sta nastopili gdč. Anica in Jelica Čokova z Lajovčevimi skladbami; na programu je bilo tudi nekaj recitacij. Koncert se je ponovil v soboto 16. dec. v Gorici z malimi izpremembami. Na njem je nastopil poleg gdč. Bortolottijeve in Kosovelove tudi komponist g. Marij Kogoj, ki je med recitacijami improviziral na klavirju. Julijska Krajina tudi na polju glasbe pridno dela, druži svoje sile in jih manifestira javno, da tudi drugorodci spoznajo, kako pogrešno je bilo njihovo nekdanje naziranje, da smo Slovenci nekulturni barbari.

Po nedolžnem zaprti.

Precej časa so pred enim letom pisali laški listi o dogodkih v Kozani, kjer so fantje hoteli plesati čez 23. uro in so se ob tej priliki sprli z orožniki. Pri tem je prišlo do streljanja in smrtno zadet je bil mladi laški financar Cavarelli, ki je tudi s fanti plesal. Bilo je jasno, od kje je priletela krogla, a so seveda obdolžili zločina Slovence. Radi tega dogodka je zelo mnogo pretrpela vas Kozana, župan Obljubek, posebno pa oni, katere so dolžili dejanja. To sta bila dva mladeniča: Mihael Srebrnič in Josip Vendermin, ki sta bila zaprta eno leto, dokler ni bila zadeva slednjič in sta bila oba izpuščena. Primanjkovali so dokazi za nadaljnje postopanje proti njim. To je zopet ena izmed krivic, kar se jih je zgodilo zadnje čase Slovencem. Kdo bo povrnil zgubljeni leti obema mladeničema, kdo bo plačal njuno trpljenje?

Skrivnosten dogodek.

Dva orožnika, ki sta patrulirala ponoči po Sv. Soboti pri Trstu, sta nenadoma zaslišala obupno klicanje na pomoč, ki je prihajalo izpred bližnje hiše poleg čistilnice riža. Funkcijonarja sta šla brž pred tisto hišo ter našla tam na tlaku elegantno oblečenega moškega, ki se je zvijal od bolečin. Obraz je imel ves krvav; tožil je, da je po nesreči padel z drugega nadstropja. Kmalu je skočil eden izmed orožnikov v sosednjo čistilnico riža ter tam telefoniral na rešilno postajo. Čez nekoliko minut je prišel na lice mesta zdravnik tega dobrodelnega zavoda, preiskal moža ter ugotovil, da ima nad 4 centimetre dolgo rano na čelu in več prask na obrazu. Bolniški strežniki so mu obvezali rane ter ga prepeljali v mestno bolnišnico. Tam se je ranjenec identificiral za Aleksandra Deklevo, starega 30 let, stanujoč v ulici S. Francesco d'Assisi št. 30. Službujoči policist v bolnišnici ga je zaslišal. Dekleva je izpovedal, da je padel z drugega nadstropja. Ni pa hotel povedati, kako je padel. Policijskemu oblastvu se zdi ta dogodek nekoliko zagoneten.

Vlom v železno blagajno.

V Trstu so vdrli neznani vlomilci v skladišče tvrdke Leipziger in prevrtali veliko železno blagajno ter odnesli iz nje 2 zlati uri, 12 žlic iz alpake, 3 krogle iz slonove kosti, 3 svetinje, 200 mark, 150 dinarjev in 150 lir. V blagajni se je nahajalo tudi 100,000 avstr. kron, katere so svedrovci velikodušno pustili v blagajni.

Vjet tat.

V Gorici se je nahajal neki dezerter iz Ljubljane, star 21 let, ki ni vedel, od česa naj živi, zakaj dela ni mogel dobiti. Ko je dolgo časa pohajkoval po mestu in ga je že želodec začel opominjati, se je odločil, da bo kradel. Poizkusil je svojo srečo pri trgovini Umberto Maixner, vlomil je vanjo in začel pridno s svojim delom; nakladal je namreč salamo, sardine, šunko in druge dobrote ter se je hotel na ta način založiti za dalj časa. Gospodar trgovine, ki stanuje v prvem nadstropju, pa je slišal ropot in prišel ravno o pravem času ter zastavil tatu pot iz trgovine, ki je obstal ves zavzet kot ptiček v kletki, iz katere ni našel izhoda. V tem pa sta prišla dva orožnika, ki sta tatu odgnala tja, kjer bo imel dovolj časa za razmišljanje o tatvini in o dezerataciji.

Tatovi v stanovanju.

V Trstu je Marija Gelič pustila svoje stanovanje v ul. Moisè Luzzatto št. 3 za hih brez nadzorstva. To ugodno priliko so uporabili neznani obiskovalci, ki so zlezli v stanovanje ter odnesli nekoliko zlatenne in perila v vrednosti nad 1000 lir.

Neznani zlikovci so ob nenavzočnosti stanovalca Kardinaka v ulici Casale št. 35 v Gorici vlomili v njegovo stanovanje ter mu pobrali kolo s parom čevljev vred v vrednosti 800 lir. O tatovih seveda ni nobenega sledu.

Dva nova zvonova dobili.

V Gostečah, fara Sora, je mali osamljeni zvonček dobil nova tovariša, dva jeklena zvonova.

Vaši sorodniki, prijatelji in znanci v starem kraju

kupijo vožnji listek za pot v Ameriko najugodneje z ameriškimi dolarji. Proti predložitvi od ameriškega konzulata potrjenga lista za Ameriko mi lahko izplačamo ameriški denar pri Jadranski banki v Ljubljani in v Zagrebu, toda znesek za posameznega odraslega potnika ne sme presegati 3000 franceoskih frankov, to je protivrednost od približno $200.

V Italiji in zasedenem ozemlju pa lahko izplačamo brez izjeme vsakemu poljubne zneske v ameriških dolarjih.

Pristojbina za izplačila do $10 po 50¢, za izplačila od $10.— do $50.— po $1.—, za izplačila, ki presegajo znesek $50.— po 2 centa od sto.

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Ako želite dobiti sorodnike ali znance iz stare domovine,

pišite nam prej za pojasnila, ker število priseljencev je omejeno.

Ako nameravate **potovati v stari kraj**, pišite nam za pojasnila, to bo v vašo lastno korist.

KDOR NI AMERIŠKI DRŽAVLJAN, PA BI RAD ŠEL NA OBISK V STARO DOMOVINO IN BI SE ZOPET RAD VRNIL V AMERIKO, NAJ PIŠE TER MU BOMO DALI VSA TOZADEVNA POJASNILA

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York

RAVNOKAR JE IZŠLA

NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja

Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino $2.—

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt Street,
New York City, N. Y.

VELIKI
Kompletni svetovni Atlas

Najnovejša izdaja, z vsemi zemljevidi celega sveta in kazalom.

★

Knjiga je fino v platno vezana, vsebuje 291 strani, velikost 14 palcev dolga in 11 palcev široka.

Cena s poštnino
$4.50

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street
NEW YORK CITY

Velika Blaznikova Pratika

(s treni platči.)

Cena s poštnino ... 20c
25 pratik $3.75
50 pratik 6.50
100 pratik 12.00

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt Street New York

Dobe se tudi pri zastopnikih Glas Naroda.

Kretanje parnikov - Shipping News

13 januarja.
Lapland; Cherbourg

17. januarja:
President Monroe, Cherbourg; Paris.

18. januarja:
Mongolia, Cherbourg in Hamburg; Taormina, Genoa; Mount Clinton, Hamburg

20. januarja:
America, Cherbourg in Bremen; Olympic, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa; Volendam, Boulogne in Rotterdam.

23. januarja:
Pittsburgh, Cherbourg in Bremen.

24. januarja:
President Van Buren, Cherbourg.

25. januarja:
Minnekahda, Cherbourg in Hamburg, Bayern, Hamburg.

27. januarja:
President Harding, Cherbourg in Bremen; Frescland, Cherbourg in Antwerp; President Wilson, Trst; La Lorraine, Havre.

29. januarja:
Yorck, Hamburg.

30. januarja:
Chicago, Havre; Berengaria, Cherbourg.

31. januarja:
President Polk, Cherbuorg; Orbita, Cherbourg in Hamburg; Antonia, Cherbourg in Hamburg.

1. februarja:
Mount Clay, Cherbourg in Hamburg.

2. februarja:
George Washington, Cherbourg in Bremen; Zeeland, Cherbourg

6. februarja:
La Bourdonnais, Havre.

7. februarja:
President Garfield, Cherbourg; America, Genoa.

8. februarja:
Colombo, Genoa; Manchuria, Cherbourg in Hamburg; Wuertemburg, Cherbourg in Hamburg.

10. februarja:
Olympic, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Finland, Cherbourg in Antwerp; Noordam, Boulogne in Rotterdam.

13. februarja:
Berengaria, Cherbourg; Canopic, Cherbourg in Bremen.

14. februarja:
Pres. Adams, Cherbourg.

15. februarja:
Mount Carroll, Cherbourg in Hamburg.

17. februarja:
Pres. Arthur, Cherbourg in Bremen; Giulio Cesare, Genoa; Nlew Amsterdam, Boulogne in Rotterdam; Samand, Cherbourg

20. februarja:
Rousillon, Havre; Berengaria, Cherbourg.

21. februarja:
France, Havre; Saxonia, Cherbourg in Hamburg; Orduna, Cherbourg in Hamburg; Pres. Monroe, Cherbourg.

22. februarja:
Mongolia, Cherbourg in Hamburg; Hansa, Cherbourg in Hamburg.

24. februarja:
Volendam, Boulogne in Rotterdam; Lapland, Cherbourg; Pres. Fillmore, Cherbourg in Bremen.

28. februarja:
Conte Rosso, Genoa; Pres. Van Buren, Cherbourg.

1 marca:
Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.

3. marca:
Kroonland, Cherbourg in Antwerp; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.

7. marca:
Paris, Havre.

CUNARD ANCHOR

V JUGOSLAVIJO v 9 dneh.

Vsak torek odpluje eden moških velikanov.

AQUITANIA . . 45,647 ton
MAURETANIA . 30,704 ton
BERENGARIA . 52,022 ton

Razkošne kabine tretjega razreda z 2, 4, 6 posteljami. Krasne obednice, kadilnice in počivališča. Pokrit promenadni krov. Izborna hrana. Domače udobnosti. Nobene skrbi.

Glede kart in drugih informacij vprašajte najbližjega agenta v vašem mestu ali v okolici.

NA PRODAJ

mala farma, eno uro iz New Yorka, pripravna za vsakega, ki dela v New Yorku; lepa hiša. Cena samo 5000 dolarjev. Tisoč takoj, ostalo na obroke. — John Putrich, Pinelawn, Long Island.

OPOMIN.

Opominjam rojakinjo M. E. v Oglesby, Ill., spolni tvojo obljubo. Povrni stroške, katere sem imel s teboj. Ako se mi v 14 dnevih ne oglasiš, javil te bom slovenskemu narodu, s kakšno zvijačo si prišla v Združene države. — Frank Gasperut, R. R. 2, Pittsburg, Kans.

Kje se nahaja JAKOB SKOK? Doma je iz vasi Lokve, podomače Kehrov. Pred dobrim letom sva bila skupaj v James City. Prosim ga, da se oglasi. — Špela Maček, Box 187, James City, Pa.

Rada bi izvedela za naslov svojih dveh prijateljic: SLAVKE POUSHE in VERONIKE MALNER, ki se nahajata nekje v New Yorku. — Frances Verhovec, 176 Center St., Barberton, Ohio. (12-13—1)

French Line

Hitra služba v Jugoslavijo.

PARIS ..... 17. januarja
ROUSSILLON ..... 17. januarja
LA BOURDONNAIS .. 9. februarja
ROCHAMBEAU .... 15. februarja

Izborne udobnosti — kabine za dve, štiri in šest oseb, umivalnica in tekoča voda v vsakem prostoru — jedilnica, kadilnica, bara, brivnica, odprt, pokrit krov, slavna francoska kuhinja, vino in pivo brezplačno, godba, ples. Postrežniki govore slovensko in srbsko.

Najstarejša kompanija, ki prevaža jugoslovanske potnike.

Posebni parniški vlak vzame potnike in prtljago do določenega kraja, preko Trsta ali Bazela, kakor hočejo.

Ne vlaku iz Havre v Jugoslavijo je kompanijski tolmač, ki govori vaš jezik. Potnikom pomaga pri prtljagi in v drugih stvareh.

Za navodila se oglasite pri lokalnem French Line agentu ali v

KOMPANIJSKI PISARNI
19 State Street : New York City

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim naročnikom "Glasa Naroda" v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatoraj prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co

COLUMBIA GRAMOFONI

AKO ŽELITE glasni, svetovnoznani pravi **COLUMBIA** gramofon, slovenske, nemške in v vseh drugih jezikih gramofonske plošče, pišite po brezplačni cenik na

IVAN PAJK 24 MAIN ST. CONEMAUGH, PA.

On je edini slovenski zastopnik za Columbia gramofone in plošče v Conemaugh.

Praktični Računar

Priročna žepna knjižica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, še natančno izračunjeno, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane
75c

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York